

EEN KANTENSCHOOL IN 1750

door J.G. DE BROUWERE

Anna Petronilla FAES en de jongere Maria Francisca BONDELUE waren twee brave, godvrezende "jonghe dochters met malcanderen woonende". Toen ze wat ouder werden (Anna Petronilla was toen rond de 36) dachten ze aan elkanders verder leven, en er ook aan (stel U voor, lezer) dat ze "eerlick" moesten begraven worden.

Het lijkt erop, dat ze het advies vroegen van hun geestelijke leiders, nml. twee van de Oratorianen die te Oostende de parochie- en andere diensten waarnamen, en dat waren Joannes HAGAERTS en de oudere Jacobus Franciscus VAN DEN NESTE. Het mag wel worden gezegd, dat deze beide Eerwaarde Heren een volledig belangloos advies verstrekten.

Maar waar leefden deze beide vrome vrouwen van ? Wel, ze waren "te saemen gheassocieert, omme hun met de spellewerck schoole te ondersteunen". Met andere woorden : ze waren kantwerksters, die het plan hadden opgevat én uitgevoerd om aan de Oostendse meisjes het kanteklossen aan te leren. Wat zeggen wil, dat ze ten slotte niet biezonder vermogend waren. Maar aan hetgeen ze bezaten hechten ze waarde, en zo ze wensten dat het niet zou verlopen gaan, wilden ze ook dat hun erfgenamen ervan zouden genieten.

Wat stelden de EE. HH. van het Oratorie dan voor : dat ze haar eigendom aan elkaar zouden legateren, maar mits drie voorwaarden. 1) dat langst levende zou ervoor zorgen, dat de overledene deftig zou worden uitgevaren en begraven; 2) dat na de dood van de langstlevende de goederen naar elkaars erfgenamen zouden terugkeren, en 3) "so het gheviele dat de langstlevende" de spellewerkschool niet alleen meester kon, en noodgedwongen zich "met een ander(e) quaeme te associeren", ze een inventaris van de goederen opmaken zou, zodanig dat aan de tweede voorwaarde kon worden voldaan.

Dat leek haar een goed advies, en beiden trokken ze, samen met de twee Oratorianen, naar François Lucas PILLE "notaris publyck binnen der stede, ende port van Oostende residerende", om dat nu eens te laten beschrijven. Dit gebeurde op zaterdag 02/10/1751. Anna Petronilla tekende met een kruisje, "verclaerende niet te connen schrijven", en Maria Francisca tekende met schier gecalligrafeerde letters. De twee Oratorianen tekenden als getuigen.

EPILOOG

Anna Petronilla FAES, die te Oostende geboren werd op 19/02/1715 (dochter van Carolus en Maria CARPENTIER) stierf wel zéér oud op donderdag 23 augustus 1792.

Maria Francisca BONDELUE was het niet vergeten, dat ze haar vriendin "eerlick sal moeten doen begraeven". Op zaterdag de 25ste kreeg Anna Petronilla haar fatsoenlijke uitvaart in de Oostendse parochiekerk.

Al wat voorgaat blijkt uit een akte van notaris Fr. L. PILLE (notaris 1728-1753) en uit de Parochie Registers op het Rijksarchief te Brugge. Zie : Notariële Archieven (hierbij sterk verkleind gereproduceerd). Fonds VAN CAILLIE. Depot 1940. Registers nr. 33, akte nr. 15c.

17
 Scs G
 N
 (comparacion voor my franciscan licent gulle notaris
 publyck binnen der stede, ende port van ostende sedem
 ende inde presentie vander ghehoijghen naer ghevoont
 portoonen anna laid, ende maria francisca bondelue
 jonghedochter mit malcandora wouende, ende te
 leconne gheafficiert, omme hien met de gollenvord
 lehoude te onderstaenen, welle comparanten hebbe
 vordant, so by vordaren by desen omme redenen luss
 moter ende an malcandora ghehedaeghen te hebbe
 alle hinnen minnen, luyf, edeluyf, ende alle u
 by alle lijn belottende, ende ja ijghendoren jaghen voor
 -right lijn hebbe ende, ende tuchen maende ghecon ghe
 -fort; wichte gheredevort, hebbe te drie effecte de
 comparanten handt gheleaghen een alle, ende ja
 -liche de opghedaeghen gaderen hien boren gheleijf, en
 tal de landstredende van hien beyde alle de achterlaet
 gaderen beyde belotten ja sollen ijghendoren, op en ja
 conditie, dat de landstredende van hien beyde de corke
 overlijnde corkeik tal in desen doen beghaden, ende te
 het gheleijf, dat de landstredende haer met een ander
 gramine te afstieren, sal by ghevoort laedit welen te
 maaken den beyde van hiet, ende waer dat de
 hien beyde ook tal welen overleden, sullen alle de
 te laeten gaderen aldan hieren an hien hieard en

al gheconnen van weder liden, aldus ghegaffert, ja
 -theide delen totiden octbre 1781 ter goddelike v
 theoree januel flagant, ende franckel franciscan
 vander velt, rijck van het oratorie van hien d
 als ghehoijghen hien om ghegopen, ende ghebeden
 De present
 Johannes flagant
 oratorie P. B.
 Jeanne de franciscan
 vander velt, rijck C. Oratorie
 dit is het -marq van anna laid by
 hien luyf ghebeden, in clausse de v
 comen luyf
 maria francisca bondelue
 vander velt, rijck P. B.
 1781

OPGENOMEN MUZIEK EN LIED UIT OOSTENDE EN OMGEVING

COLLECTIE OSTENDIANA (21) AANWINSTEN

• Stedelijke Openbare Bibliotheek

door Robert LEROY

KLASSIEKE MUZIEK

BREDENE

Bredena sonat : Bredense klanken : Lied van Bredene opus 39, voor koor; Sint-Rikiersmis opus 48 voor orgel van C.A. WAUTERS; Suite op zeemansliederen van B. Wyntin. Drie Gregoriaanse offertoria voor koor.

Koor Tonadissimo o.l.v. A. Thonon; Schola Gregoriana Bredeniensis o.l.v. B. Warlop; Ensemble Ocarina (Jeugd muziek atelier) o.l.v. G. Demuyne; Eric Hallen, orgel.

Opgenomen in de Sint-Rikierskerk op 3 en 4 januari 1990; artistiek directeur C.A. Wauters. Een uitgave van 't Vynckx- en Woutermansambacht Bredene.

Eurosound 46978 + tekst; 1LP.

Marc GRAUWELS

9° 6 fluitsonates KV 10-15, voor fluit, cello en klavecimbel van W.A. Mozart.

M. Grauwels, fluit; G. Penson, klavecimbel; J. Sciffer, cello. Hyperion 66391; 1CD (uitgave 1989).